

REFERAT |KRS| Formannskapet (2011-2015) d. 28-05-2014

Møtedato Onsdag d. 28. maj 2014 kl. 09:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av møteprotokoll fra formannskapetets møte 14.05.2014.....	3
Kjøp av sykehjemsplass.....	5
Høringsuttalelse til forslag om ny rammeplan for kulturskolene i Norge.....	9
Prinsippvedtak vedrørende omdanning av Agder naturmuseum og botaniske hage IKS til Universitetet i Agder.....	11
Årsrapport 2013 Kristiansand kommune.....	17
Årsregnskap 2013 - Kristiansand kommune.....	20

**Sak 52/14: Godkjenning av møteprotokoll fra formannskapets møte
14.05.2014**

Vedlegg

Protokoll Formannskapet 14.05.2014

Dato 16. mai 2014
Saksnr.: 201400008-51
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
28.05.2014

Godkjenning av møteprotokoll fra formannskapetets møte 14.05.2014

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner møteprotokoll fra formannskapetets møte 14.05.2014.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapetets møte 14.05.2014

Sak 53/14: Kjøp av sykehjems plass

Vedlegg

Vedtak HELSOS, 27052014, Sak 30/14, Kjøp av sykehjems plass

Dato 16. mai 2014
Saksnr.: 201404921-1
Saksbehandler Ellen K. Torgersen

Saksgang

Helse- og sosialstyret
Formannskapet

Møtedato

27.05.2014
28.05.2014

Kjøp av plass ved Jødisk bo og seniorsenter i Oslo

Sammendrag

I Formannskapetets møte 14.05.2014 ble det fattet følgende vedtak: "Formannskapet ber om en sak hvor det legges til rette for at Kristiansands siste holocaustoverlevende (Anonymisert) (85) og (anonymisert) (84) gis mulighet til å tilbringe sine siste dager ved Jødisk Bo- og Seniorsenter (JBSS) i Oslo."

Forslag til vedtak

Formannskapet ber administrasjonen om mulig å fremskaffe plass for ekteparet ved Jødisk bo- og seniorsenter i Oslo

Tor Sommerseth
Rådmann

Lars Dahlen
Helse- og sosialdirektør

Vedlegg:
Ingen

Bakgrunn for saken

Det ble i formannskapsmøte 14.05.2014 løftet en enkeltsak inn til politisk vurdering. I vedtaket fremkommer det en politisk vilje til å omgjøre individuelt vedtak om avslag på kjøp av sykehjemsplass ved Jødisk Bo- og seniorsenter i Oslo. Kristiansand har et eldre jødisk ektepar som har vært borgere av Kristiansand i et par generasjoner og som ønsker å leve sin siste tid ved den nasjonale institusjonen. De er begge overlevende etter holocaust samt medlemmer av Det Mosaiske Trossamfund i Oslo, som er den nærmeste jødiske menigheten til Kristiansand.

Søknad om sykehjemsplass ved JBSS er tidligere behandlet og klagebehandlet av kommunens fagpersonell ved Virksomhet Service og forvaltning, og klagesaken er så rutinemessig oversendt Fylkesmannen i Vest-Agder for endelig behandling. I formannskapetets protokoll vises det til at Det Mosaiske Trossamfund eier Jødisk Bo- og Seniorsenter (JBSS). Den er bygget som en nasjonal institusjon for å gi jøder i Norge en tid ved slutten av sin livsreise som imøtekommer deres religiøse, kulturelle og menneskelig behov. JBSS er lokalisert sammen med synagogen og samfunnshuset til synagogen.

I den enkelte sak skal brukeres ønsker og behov tillegges stor vekt, og en kan i den enkelte sak ha stor forståelse og empati for et ønske om å få tilbud om tjenester sammen med mennesker en opplever å ha felles behov og historie med. Den enkeltes ønsker og behov skal tjenestene tilrettelegges for i størst mulig grad. I denne saken har ekteparet et ønske om å tilbringe alderdommen i et miljø hvor det er spesielt tilrettelagt for deres tro og religionsutøvelse.

Fylkesmannen konkluderte med at tilbudet fra kommunen var forsvarlig og ivaretok de omhandlede hensyn på en tilfredsstillende måte. Saken her omhandler altså et ønske fra Formannskapet om å likevel kjøpe individuell plass for søker ved privat stiftelse i Oslo, og for hans ektefelle. Saken legges frem i lys av dette, og vil således ikke inneholde faglige avveininger, da disse ansees ferdigbehandlet ved sakens ordinære saksbehandling, og senere klagebehandling. Det som derimot påligger administrasjonen å redegjøre for, er avgjørelsens forhold og mulige konsekvens i lys av juridiske presedensvirkninger på individnivå. Disse forhold er regulert av rettslige forvaltningsprinsipper, samt rettsregler knyttet til forbud mot diskriminering. Denne siden av saken er forelagt kommuneadvokaten til uttalelse.

Det må også gjøres oppmerksom på forholdet til innkjøpslovgivningen, da et vedtak kan utløse en konkurransesituasjon. ved Jødisk bo- og seniorsenter er organisert som en privat stiftelse. Ved henvendelse til daglig leder Geir Berget kan han informere om at stiftelsen har inngått avtale med Oslo kommune som gjennom avtale disponerer plassene. Ved eventuelt kjøp av plass(-er) vil dette være en kjøpsavtale mellom Kristiansand kommune og Oslo kommune. På nåværende tidspunkt er det beboere fra Bærum og Oslo kommune som har et botilbud hos dem. Ved kontakt med sykehjemsetaten i Oslo kommune får vi informasjon om at det kan søkes om tilbud ved det sykehjemmet da det er fritt sykehjemsvalg i Oslo kommune, men at søker da må ha bostedsadresse i Oslo kommune.

Det er på det nåværende tidspunkt uklart om det er ledighet ved senteret, og om Kristiansand kommune har mulighet til å inngå avtale med Oslo kommune, da det ikke har lyktes administrasjonen å komme i dialog på skrivende tidspunkt med noen som kan ta en beslutning. Dette har tidligere ikke vært aktualisert, da det frem til nå har vært praksis å ikke tilby private sykehjemsplasser utenfor kommunen.

Slik det fra administrasjonens side vurderes er der fire prinsipper som endres ved vedtak som forutsatt i Formannskapet av 14.05.2014.

For det første åpner det opp for innkjøp av individuelle tjenester fra leverandører utenfor kommunen, her i form av sykehjemsplasser.

Videre vil det åpnes opp for en sterk grad av individualisering og tilrettelegging av tilbudene til grupper av byens befolkning med åndelige-, kulturelle-, legningsbestemte behov eller andre behov av individuell karakter og som ikke dekkes av de faglige behovsvurderinger.

Man kan altså komme i en situasjon der nivået på kommunens tilrettelegging legges opp på et nytt og til dels vesentlig høyere nivå enn man etter dagens regelverk er forpliktet til. De økonomiske konsekvensene av dette er svært uoversiktlige på det nåværende tidspunkt. (Konkret vil kjøp av en sykehjemsplass og en aldershjems plass i Jødisk bo og seniorsenter innebære en kostnad på 1 million årlig)

Tilgangen til plasser for å dekke etterspørsel er et annet uoversiktlig område. Det tredje prinsippet som synes endret, er at administrasjonens vedtak i individuelle saker omgjøres og overprøves av et politisk organ, til tross for at saken har vært etterprøvd av klageinstansen.

Et fjerde forhold som synes etablert ved et vedtak som forutsatt, er at momenter og andre kjennetegn ved saken av ikke-faglig karakter nå forventes anvendt der man finner at de har tilstrekkelig styrke ut ifra andre, mer almene hensyn.

Presedensvirkningene i saken må belyses. Når det gjelder problemstillingen om mulige presedensvirkninger av innvilgelse av denne søknaden er det for det første et ulovfestet krav om likebehandling av brukere og klienter i forvaltningsretten.

Dersom andre skulle søke om lignende tilbud er det videre slik at man også er bundet av lov om forbud mot diskriminering § 6 der det også på dette området er et forbud mot direkte eller indirekte diskriminering på grunn av etnisitet, religion eller livssyn. En forskjellsbehandling kan likevel være lovlig etter lovens § 7 dersom den har et saklig formål. Slik vi ser det vil man for eksempel vanskelig finne relevante saklige forskjeller opp mot flere etniske og religiøse grupper som fremmer behov av lignende karakter.

Avslutningsvis gjøres det oppmerksom på det er kun en av ektefellene som har søkt om sykehjemsplass i Kristiansand kommune. Ved å tilby sykehjemsplass til ektefelle, som ikke har søkt sykehjemsplass, vil man også krysse et viktig prinsipp om at man ikke tar hensyn til faglige vurderinger som ligger til grunn for vurdering av behov for og tildeling av heldøgns omsorgstjenester. I Kristiansand kommune er aldershjem avviklet som et steg i omsorgstrappen og erstattet av omsorgsboliger. Det kan legges til at kommunen nylig fikk inn søknad fra ektefellen om serviceleilighet, og som etter vår mening harmonerer med fysiske- og psykiske funksjonsnivå.

Det må her legges til og understrekes at slik praksisen og forståelsen av regelverket har vært siden 1999, har alle innbyggere i Norge fritt kunne søke om kommunale tjenester i andre kommuner enn der man bor. Kommunen som mottar en slik søknad vil ikke kunne nekte å behandle den, eller avslå søknaden med den begrunnelse at man bor i annen kommune. Det er også den tjenesteytende kommune som skal dekke kostnadene til tjenestene. I foreliggende sak betyr det at søknaden om sykehjemsplass etter Rundskriv I-43/99 kunne rettes til Oslo kommune, og med spesifikt ønske om plass ved Jødisk bo- og seniorsenter som inngår som en del av Oslo kommunes sykehjemsplasser.

Helse- og sosialdirektøren vil på bakgrunn av saksutredningen anbefale at fylkesmannens stadfestelse av kommunens vedtak opprettholdes, men at en videre kan bistå ekteparet i den videre behandling av søknaden innen gjeldende rammer.

Rådmannen er prinsipielt enig med helse- og sosialdirektøren, men tar formannskapets vedtak til etterretning.

Sak 54/14: Høringsuttalelse til forslag om ny rammeplan for kulturskolene i Norge

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 22052014, Sak 30/14, Høringsuttalelse til forslag om ny rammeplan for kulturskolene i Norge

Høringsbrev til Norsk Kulturskoleråd avdeling Agder.docx

Rammeplan_horingsutkast.pdf

Rammeplan_horingsbrev.pdf

Dato 12. mai 2014
Saksnr.: 201404680-1
Saksbehandler Vidar Hartveit

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet

Møtedato
22.05.2014
28.05.2014

Høringsuttalelse til forslag om ny rammeplan for kulturskolene i Norge

Norsk kulturskoleråd har sendt ut på høring forslag til del 1 av ny rammeplan for kulturskolene i Norge. Sentralstyret i Norsk kulturskoleråd oppnevnte i 2012 et eget rammeplanutvalg som har utarbeidet vedlagte høringsutkast til den generelle delen av ny rammeplan, med to kapitler:

- 1) Kulturskolens samfunnsoppdrag
- 2) Prinsipper og retningslinjer for kulturskolevirksomhet

Rektor ved Kristiansand kulturskole har skrevet vedlagte forslag til høringsuttalelse, og rådmannen og kulturdirektøren anbefaler at formannskapet godkjenner denne som uttalelse fra Kristiansand kommune.

Forslag til vedtak

[Formannskapet godkjenner kulturskolerektørens høringsuttalelse.](#)

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg:

- Forslag til høringsuttalelse fra rektor ved Kristiansand kulturskole
- Rammeplan for kulturskolen, høringsutkast 27. mars 2014
- Høringsbrev fra Norsk kulturskoleråd, 1. april 2014

Sak 55/14: Prinsippvedtak vedrørende omdanning av Agder naturmuseum og botaniske hage IKS til Universitetsmuseum

Vedlegg

Vedtak KULTUR, 22052014, Sak 31/14, Prinsippvedtak vedrørende omdanning av Agder naturmuseum og botaniske hage IKS til Universitetsmuseum

Vedtak BYSTYR, 18062014, Sak 111/14, Prinsippvedtak vedrørende omdanning av Agder naturmuseum og botaniske hage IKS til Universitetsmuseum

Rapport om ANM som Univ-museum nov 2013.pdf

111-14.mp3

Dato 6. mai 2014
Saksnr.: 201201124-5
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Saksgang
Kulturstyret
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
22.05.2014
28.05.2014
18.06.2014

Prinsippvedtak vedrørende omdanning av Agder naturmuseum og botaniske hage IKS til Universitetsmuseum

Sammendrag

I et møte 27. mai 2013 mellom Universitetet i Agder, Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune, der også Grimstad kommune og Aust-Agder fylkeskommune deltok som potensielle interessenter i en mulig framtidig organisering og lokalisering av Agder naturmuseum og botaniske hage, var det enighet om å etablere en arbeidsgruppe som skulle

- a) *beskrive og drøfte hvordan ANM på en best mulig måte kan knyttes organisatorisk til UiA som universitetsmuseum,*
- b) *beskrive og drøfte framtidig lokalisering av ANM,*
- c) *vurdere ANMs drift og investeringsbehov,*
- d) *avklare hvordan statlig og regional delfinansiering av ANM kan sikres i minimum samme omfang som nå,*
- e) *beskrive hvordan samlingsprosessen kan foregå på best mulig måte.*

Arbeidsgruppen har levert vedlagte rapport, datert 20.11.2013, som grunnlag for å fatte beslutning om oppløsning av dagens interkommunale selskap og etablering av *Universitetsmuseet i Agder (UMA)*.

Det er først og fremst tre av rapportens anbefalinger som bystyret må ta en prinsipiell avgjørelse på, for at prosessen i retning av universitetsmuseum kan få nødvendig framdrift:

- Godkjenner bystyret at det interkommunale selskapet oppløses og at ANM blir et universitetsmuseum?
- Er bystyret villig til å opprettholde årlig kommunalt driftstilskudd også til et universitetsmuseum?
- Ønsker bystyret å selge bygningsmassen på Gimle?

Rådmannen mener rapporten gir bystyret tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å ta de prinsipielle avgjørelsene som er nødvendig.

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kommune ønsker at Agder naturmuseum og botaniske hage IKS (ANM) omdannes til Universitetsmuseet i Agder (UMA).
2. Bystyret godkjenner at det interkommunale selskapet oppløses og at alle selskapets aktiva og passiva, unntatt bygningene, overdras vederlagsfritt til Universitetet i Agder.
3. Under forutsetning av at hele salgssummen tilfaller bykassa i Kristiansand, tillates det at museets bygninger på Gimle selges til Statsbygg. Salget og tilhørende revidert festeavtale med vilkår, skal godkjennes av kommunalutvalget.
4. Kristiansand kommune er villig til å videreføre det årlige driftstilskuddet på minimum dagens nivå, så lenge UMA opprettholder dagens aktivitetsnivå i Kristiansand.
5. Rådmannen får fullmakt til å oppnevne kommunens representant i interimsstyre for UMA.

Tor Sommerseth
rådmann

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Vedlegg: «Universitetsmuseet i Agder» Rapport fra arbeidsgruppe, 20.11.2013

Bakgrunn for saken

Formannskapet tok i februar 2012 til orientering en utredning, datert 29.11.2011, om samarbeidsforholdet mellom Agder naturmuseum og botaniske hage IKS (ANM) og Universitetet i Agder (UiA). Utredningen var oppfølging av et forprosjekt som ble gjennomført i 2010. Utredningen konkluderte med at ANM og UiA bør slås sammen til én institusjon, slik at ANM blir universitetsmuseum ved UiA. Besluttende myndighet hos eierne av det interkommunale selskapet, Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune, samt Universitetet i Agder, godkjente i løpet av første halvår 2012 at det skulle arbeides videre med tanke på å omdanne ANM til et universitetsmuseum.

I et møte 27. mai 2013 mellom UiA, Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune, der også Grimstad kommune og Aust-Agder fylkeskommune deltok som potensielle interessenter i en mulig framtidig organisering og lokalisering av ANM, var det enighet om å etablere en arbeidsgruppe som skulle

- f) *beskrive og drøfte hvordan ANM på en best mulig måte kan knyttes organisatorisk til UiA som universitetsmuseum,*
- g) *beskrive og drøfte framtidig lokalisering av ANM,*
- h) *vurdere ANMs drift og investeringsbehov,*
- i) *avklare hvordan statlig og regional delfinansiering av ANM kan sikres i minimum samme omfang som nå,*
- j) *beskrive hvordan samlingsprosessen kan foregå på best mulig måte.*

Arbeidsgruppen har levert vedlagte rapport, datert 20.11.2013, som grunnlag for å fatte beslutning om oppløsning av dagens interkommunale selskap og etablering av *Universitetsmuseet i Agder (UMA)*.

Arbeidsgruppens anbefalinger

Rapportens sammendrag på side 6-7 oppsummerer arbeidsgruppas anbefalinger. Disse er i hovedsak:

- *En knytting av ANM til UiA som et naturhistorisk universitetsmuseum i Agder framstår både som ønskelig og som naturlig.*
- *Et framtidig UMA bør ha virksomhet både i Kristiansand (Gimle) og Grimstad (Dømmesmoen).*
- *Det anbefales at også Norsk hagebruksmuseum på Dømmesmoen inngår i et framtidig naturvitenskapelig universitetsmuseum.*
- *Det vil være behov for økte tilskudd på vel 1,5 mill. kr for å holde oppe en drift på samme nivå som i dag om ANM blir universitetsmuseum.*
- *Ved en økning av aktiviteten, for eksempel på Dømmesmoen, vil ytterligere økning i budsjetttrammen være nødvendig.*
- *Et universitetsmuseum vil være avhengig av at driftstilskuddene fra regionen videreføres på dagens nivå.*
- *Eventuelle driftstilskudd fra Grimstad kommune og Aust-Agder fylkeskommune må tilpasses den aktiviteten som etableres på Dømmesmoen.*
- *Det økonomiske bidraget fra staten bør være på 60 % av det samlede offentlige driftstilskuddet.*
- *Den beste løsningen vil være at museets bygninger på Gimle overtas av Statsbygg, for så å leies ut til UiA til vanlig markedspris.*
- *Bygninger og arealer på Dømmesmoen må leies ut etter vanlige markedspriser.*
- *Museet bør organiseres som en faglig og administrativ avdeling ved UiA, på organisatorisk linje med fakultetene og Avdeling for lærerutdanning.*

- For å drive samlingsprosessen bør det oppnevnes et interimsstyre for universitetsmuseet.
- Tjenestemannsorganisasjoner og tillitsvalgte må trekkes med i prosessene, både fra museets og universitetets side.

Det er først og fremst de tre anbefalingene i *kursiv* som bystyret må ta en prinsipiell avgjørelse på i denne omgangen for at prosessen i retning av universitetsmuseum kan få nødvendig framdrift:

- Godkjenner bystyret at det interkommunale selskapet oppløses og at ANM blir et universitetsmuseum?
- Er bystyret villig til å opprettholde årlig kommunalt driftstilskudd også til et universitetsmuseum?
- Ønsker bystyret å selge bygningsmassen på Gimle?

Museets bygninger på Gimle

Bygningsmassen er i sin helhet lokalisert på gnr.40/bnr.19 og 40/679 på Gimle i Kristiansand kommune. Den er overført fra Kristiansand kommune til ANM IKS gjennom avtale som ble inngått i 2006, jf. bystyrevedtak i sak 53/03 og 31/04. Det er imidlertid ikke foretatt hjemmelsoverføring. I avtalen er bygningenes verdi taksert til 4 mill kr.

Bygningsmassen har et etterslep på vedlikehold, og det må derfor forventes store fremtidige vedlikeholdskostnader for å heve og opprettholde tilstanden på et akseptabelt nivå. Det er hentet inn en ny verdivurdering fra megler i november 2013 hvor bygningsmassen er verdivurdert til 4,8 mill kr. Et eventuelt salg av bygningene må forutsette at Vest-Agder fylkeskommune, som eier 50 % av selskapet, fraskriver seg rettigheter knyttet til bygningsmassen, slik at inntekten fra et salg tilfaller bykassen.

ANM har en festeavtale med kommunen som er avgrenset ved kart. Ved et eventuelt salg av bygningsmassen vil det være ønskelig at det inngås en ny festeavtale på et mer definert og avgrenset areal som fradeles eksisterende eiendom. Festeavtalen vil bli revidert og nye vilkår vil bli lagt til grunn for denne.

Rådmannens vurdering

Den foreliggende rapporten er den tredje utredningen siden 2010 som omhandler spørsmålet om å omdanne Agder naturmuseum og botaniske hage IKS til et universitetsmuseum. Det har i de foregående rundene vært bred enighet om at dette er den løsningen som best ivaretar museets framtid. Universitetet, museets ledelse og ansatte samt dagens eiere av selskapet, har alle uttrykt ønske om å få til denne fusjonen.

Museet har ikke hatt den utviklingen man så for seg ved omorganiseringen til interkommunalt selskap i 2004, først og fremst fordi det varslede statstilskuddet til byggetrinn 3 aldri så dagens lys. Per i dag vurderes det som meget lite sannsynlig at Kulturdepartementet vil bidra økonomisk i tilstrekkelig grad til å realisere byggetrinn 3 på Gimle. Tiden er derfor overmoden for å se i helt andre retninger når det gjelder ambisjonene for museets framtidige utvikling.

Konseptet «universitetsmuseum» har i alle utredningene hatt som utgangspunkt at økt naturhistorisk virksomhet på Dømmesmoen i Grimstad er sterkt ønskelig. Her ligger også gode muligheter for å løse museets bygningsmessige begrensninger på Gimle. Samtidig representerer Dømmesmoen også de mest kompliserte og krevende sidene ved planene om universitetsmuseum. Rådmannen mener derfor at Kristiansand kommune nå bør være tydelig på at tilstedeværelse og museal aktivitet på Dømmesmoen avgjøres av Grimstad

kommune og Aust-Agder fylkeskommune. Det er kun gjennom økt ressursinnsats fra vertskommune og fylkeskommune i Aust at det er mulig å realisere de foreliggende planene knyttet til Dømmesmoen.

Selv om Kristiansand kommune og Vest-Agder fylkeskommune «gir bort» et spennende museum, er det ikke realistisk å tro at staten uten videre vil overta 100 % av finansieringen. For å komme i mål i overskuelig framtid vurderes det som helt nødvendig å designe en ny modell for finansiering av universitetsmuseum, hvor regionen forplikter seg til å bidra økonomisk i betydelig grad. Under forutsetning av at museets aktiviteter i Kristiansand videreføres på minimum dagens nivå, kan ikke Rådmannen se at det er spesielt problematisk å videreføre det årlige driftstilskuddet, særlig dersom dette er nødvendig for å gi museet bedre utviklingsmuligheter.

Om kommunen er best tjent med å selge bygningene eller leie dem ut, kan utvilsomt diskuteres. Rådmannen velger å legge vekt på at både museet og UiA ser seg best tjent med at Statsbygg er huseier. De eiendomsfaglige råd som er innhentet tyder også på at kommunen løper ingen stor risiko ved å avhende bygningsmassen. Forutsetningen er imidlertid at man får enighet en tilfredsstillende festeavtale med Statsbygg.

Konklusjon

Rådmannen mener denne siste rapporten gir bystyret tilstrekkelig beslutningsgrunnlag for å ta de prinsipielle avgjørelsene som er nødvendig slik at man kommer et stort skritt nærmere realiseringen av Universitetsmuseet i Agder.

Sak 56/14: Årsrapport 2013 Kristiansand kommune

Vedlegg

Vedtak BYSTYR, 18062014, Sak 107/14, Årsrapport 2013 Kristiansand kommune
arsrapport_2013

Dato 14. mai 2014
Saksnr.: 201401638-6
Saksbehandler Randi Bentsen

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
28.05.2014
18.06.2014

Årsrapport 2013 Kristiansand kommune

Sammendrag – noen hovedpunkter i rapporten

Korrigert netto driftsresultat ble på 52,9 mill. kr som er et positivt avvik på 59,8 mill. kr i forhold til budsjett. Hovedårsaken til dette er bedring innenfor netto finans og besparelse i sektorene på 9,7 mill. kr (etter avsetning til og bruk av fond).

Kristiansand kommune har hatt en positiv økonomisk utvikling, men ligger under de selvpålagte målene for økonomisk styring (netto driftsresultat på 2 % av driftsinntektene). Kommunens lånegjeld er høy og har som følge av dette et meget høyt investeringsnivå de siste år økt betydelig. Kristiansands netto lånegjeld utgjør 5,290 mill. kr pr 31.12.2013, hvilket er en økning på 165,728 mill. kr sammenlignet med 31.12.2012. Målet om å holde netto lånegjeld under 5,3 mill. kr er dermed oppfylt.

Sykefraværet var i 2013 på 8,5 % mot 8,7 % i 2012. Det er en positiv trend.

I 2013 har Kristiansandsregionen fortsatt en befolkningsvekst som er høyere enn landsgjennomsnittet. Aksjeselskapene i Agderfylkene omsatte for 176 milliarder kroner i 2012 og bedriftene i Kristiansandsregionen står for 66 %. Verdt å merke seg er at i følge siste Nærings-NM, har Kristiansandsregionen falt sterkt de siste årene. Regionen ble rangert som nr.41 av 83 regioner i 2012 mot nr. 28 i 2011. I følge konjunkturbarometeret for Agder 2014 er de store bedriftene på Agder noe mindre optimistiske for 2014 enn for 2013.

Styringsmodellen for bymiljøavtalen er fastsatt og det er inngått ny fireårig belønningsavtale med Samferdselsdepartementet. Tidsdifferensierte bompenger ble innført i september. Etter innføringen ble rushtidstrafikken om høsten redusert med 3,7 % sammenlignet med året før. Finansiert med belønningsmidler er kollektivtilbudet i Kristiansandsregionen forbedret betydelig og antall busspassasjerer økte med 4,7 % i 2013.

Satsing på Kvadraturen har vært gjennomgående. Handel øker i sentrum, flere reguleringsplaner er ferdigstilt i løpet av året og arbeidet med kommunedelplan for Kvadraturen og Vestre havn del 1 er endelig i mål og arbeid med del 2 er startet opp. Denne og oppfølging av ny havnestrukturutredning som ble vedtatt av bystyret i fjor vil ha stor oppmerksomhet i 2014. Prosjektet for oppfølging av Kvadraturplanen har resultert i mer tverrsektoriell samhandling og tettere dialog med foreninger og næringsliv. Byrommene og kulturaksen og adkomst til Kilden står i fokus. Det er også svært gledelig at nedgangen i kriminaliteten i Kvadraturen har fortsatt i 2013 og at tendensen med at stadig færre ungdommer registreres med stadig færre kriminelle saker fortsetter.

På Odderøya er museumshavn i Nodeviga etablert. Grønt senter er tatt i bruk og åpnet av HKH Kronprinsesse Mette-Marit. I 2013 er det krevende andre driftsåret for Kilden Teater- og Konserthus gjennomført med like stor suksess og imponerende besøkstall. I 2013 ble Aquarama aktivitetssenter i Kvadraturen åpnet. Første år har de hatt 250 000 besøkende.

Kommunen har i 2013 styrket oppfølging av kronikergruppene. Det er etablert tiltak for å dempe henvisning- og innleggelsesrater gjennom å øke den målrettede satsingen på forbyggende arbeid. Prosjekt hverdagsrehabilitering er igangsatt og det er i gang utprøving av frisklivs- og mestringstilbud særlig for brukere med kols, diabetes, demens og hjerneslag.

I 2013 startet kommunen opp læringsmiljøsatsingen FLiK med fokus på leder, veileder- og gruppeopplæring og knutepunktprosjektet «STYRKE», næringsnær barnehage og skole ble etablert. Entreprenørskapprosjektet mellom næringsliv og skole ble avsluttet og kan vise til gode resultater.

Forslag til vedtak

[Årsrapport 2013 for Kristiansand kommune tas til orientering.](#)

Tor Sommerseth
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:

Årsrapport 2013 Kristiansand kommune

Sak 57/14: Årsregnskap 2013 - Kristiansand kommune

Vedlegg

Vedtak BYSTYR, 18062014, Sak 108/14, Årsregnskap 2013 - Kristiansand kommune

Bykasseregnskapet 2013 - revidert.pdf

Revisjonsberetning 2013 bykassa.pdf

Utskrift møteprotokoll KU-sak 20-2014 Årsregnskap 2013 for Kristiansand kommune.doc

Bystyret - saksfremlegg KU-sak 20-2014 Årsregnskap 2013 for Kristiansand kommune.doc

Dato 2. mai 2014
Saksnr.: 201402937-3
Saksbehandler Arne Henrik Lukashaugen

Saksgang
Formannskapet
Bystyret

Møtedato
14.05.2014
21.05.2014

Årsregnskap 2013 - Kristiansand kommune

Sammendrag

Årsregnskapet 2013 legges herved frem for politisk behandling og godkjenning. En mer fullstendig presentasjon av årsregnskapet i form av kommentarer, avviksanalyser og vurderinger, er inntatt i årsrapporten som fremmes parallelt som egen sak. Denne saken dreier seg derfor kun om den formelle godkjenningen på bakgrunn av revisjonsberetningen og behandlingen i kontrollutvalget.

Bykassens driftsregnskap for 2013 viser et positivt netto driftsresultat på 92,8 mill kr. Netto driftsresultat viser en bedring på 144,9 mill kr i forhold til justert budsjett, i hovedsak som følge av besparelser i sektorene som må avsettes til ikke budsjetterte bundne fond. Korrigert netto driftsresultat (dvs. uten bruk og avsetning til bundne fond, samt pliktig overføring av inntekter fra momskompensasjonen til dekning av investeringer), ble 52,9 mill kr og viser et positivt avvik på 59,8 mill kr i forhold til budsjettet.

Alle sektorer har i pr 31.12.2013 opparbeidet positive disposisjonsfond. Den økonomiske situasjonen for Kristiansand ved utgangen av 2013 er fortsatt svært stram til tross for et akseptabelt resultat i 2013. Bakgrunnen for dette er kommunens svært høye lånegjeld. Økonomien tilsier derfor at det er lite rom for nye driftstiltak og nye investeringer. Fokus fremover bør derfor være på optimal tjenesteproduksjon innenfor reduserte rammer og ikke på utredning av nye tiltak.

Forslag til vedtak

1. Det fremlagte årsregnskap for Kristiansand kommune - bykassa fastsettes som kommunens årsregnskap for 2013.
2. Regnskapsmessig resultat utgjør kr 0. Det er dermed ikke noe resultat å disponere.
3. Overskridelser for investeringsprosjekter behandles på følgende måte:
Den midlertidige finansieringen godkjennes. Endelig finansiering vedtas når sluttregnskap forelegges bystyret i samsvar med investeringsinstruksen.

Tor Sommerseth
Rådmann

Arne Henrik Lukashaugen
Regnskapssjef

Vedlegg:

- Revisjonsberetning datert 11.04.2014
- Fullstendig årsregnskap for 2013 Kristiansand kommune
- Kontrollutvalgets møteprotokoll fra møte 08.05.2014 (ettersendes)

Bakgrunn for saken

Bykasseregnskapet er regnskapsført i henhold til forskrift om årsregnskap og årsberetning av 15.12.2000 nr 1424 med senere endringer, samt tilrettelagt for statlig rapportering i henhold til forskrift av 15.12.2000 nr 1425 om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner (KOSTRA). Kommunen legger frem lokalt tilpasset regnskap til fastsetting, jf. bystyresak 213/93. En kommune kan kun unntaksvis operere med negativt netto driftsresultat. Reserver fra tidligere år, i form av akkumulerte overskudd eller disposisjonsfond, må da finansiere et negativt netto driftsresultat. Når alle reserver er oppbrukt krever kommuneloven at det er balanse i de løpende inntekter og utgifter.

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, noter, regnskapsskjemaer, hovedoversikter, statlig rapportering (KOSTRA), samt diverse vedlegg. Årsregnskapet er avgitt av administrasjonen 14.02.2013, hvilket er innenfor fristen for avleggelse av regnskap for kommuner.

Revisjonsberetning datert 11. april 2014 følger vedlagt. Det er i år ingen merknader til regnskapet.

I henhold til kommunelovens §48 nr 3 må denne saken angi disponeringen av regnskapsoverskuddet. I 2013 ble det et regnskapsmessig resultat i balanse. Dette innebærer at det ikke er noe overskudd å disponere eller underskudd som skal dekkes.

Regler for håndtering av over- og underskudd i bykassens enheter er innarbeidet i delegasjonsreglementet for budsjettsaker, vedtatt av bystyret i sak 179/2011. Generelt gjelder fra 2011 at enheter med overskudd kan avsette hele dette til disposisjonsfond for senere bruk.

Formues- og inntektsskatten i 2013 viser merinntekt i forhold til budsjettet på 14,4 mill kr og en økning i forhold til 2012 på 5,9 %. Merinntekt eller svikt i formues- og inntektsskatten i forhold til landsgjennomsnittet utjevnes ved inntektsutjevningen i rammetilskuddet. For hele landet utgjør økningen i formues- og inntektsskatten 5,7 % i 2013. Kristiansand kommunes skatteinntekter ligger på 94,7 % av landsgjennomsnittet i 2013. I 2012 var dette tallet 94,8 %.

Skatt pr innbygger 2009-2013:

	2009	2010	2011	2012	2013
Kristiansand	22 087	24 009	22 193	22 722	23 703
Landet	22 603	23 814	22 754	23 981	25 027
Forskjell	-516	195	-562	-1 259	-1 325
Andel i %	97,7 %	100,8 %	97,5 %	94,8 %	94,7 %

Ordningen med løpende inntektsutjevning medfører at en eventuell svikt i skatteinntgangen, sammenlignet med landsgjennomsnittet, kompenseres med 60 % fortløpende i rammetilskuddet. Tilsvarende trekkes kommunene for eventuelle merinntekter i forhold til landsgjennomsnittet. Kristiansand kommunes skattevekst var fortsatt lavere enn skatteveksten på landsbasis i 2013 målt pr innbygger. Samlet skatt og rammetilskudd viser en merinntekt på 2,5 mill kr.

Energiverksfondet har i 2013 gitt en avkastning på 8,1 %. I kroner utgjør avkastningen 56,5 mill. Målt mot justert budsjett, er dette en meravkastning på 16,5 mill kr som er avsatt til bufferfond. Avkastningen for globale aksjer er på 28,4 % for 2013, mens norske aksjer har

gitt en avkastning på 21,6 %. Ingen aktivaklasser bidrar negativt. Siden oppstart av porteføljeforvaltningen 31.10.2003 viser totalporteføljen en årlig avkastning på 4,5 %.

Kommunens langsiktige målsetting er en årlig inflasjonsjustert avkastning på 3,5 %, sett over en tiårs periode. Med en årlig avkastning siden start på 4,5 % og en årlig inflasjon på 1,7 %, er resultatet så langt en årlig realavkastning på 2,8 %, som er under målsettingen.

Momskompensasjonsordningen når det gjelder investeringer, viser netto mindreinntekt på 2,0 mill kr i driftsregnskapet medregnet pliktig avsetning til investeringsregnskapet. 2013 har gjennomgående vært preget av akseptabel likviditet på grunn av opparbeidede fondsreserver. I likviditetsstyringen ses alle kommunale midler under ett og knyttes til det gjennomsnittlige innskuddsvolum i bykassens konsernkontosystem og plasseringer i finansmarkedet. Foliorenten er redusert fra 2,95 % i januar til 2,78 % i desember. Gjennomsnittet for 2013 har vært 2,84 %.

Det anses foreløpig ikke nødvendig å treffe tiltak for å bedre bykassens likviditetsreserve. Så lenge kommunen unngår betydelige regnskapsunderskudd vil det ikke være noen umiddelbar fare for likviditeten til tross for at marginene er små. Det anbefales likevel at likviditetsreserven bevares ved at kommunen opprettholder reserver i form av disposisjonsfond, for lettere å håndtere svingninger i driftsinntekter og driftsutgifter. Eventuell økning i akkumulert premieavvik vil forverre likviditetssituasjonen. Det er derfor mulig man må vurdere tiltak for å unngå for svak likviditet i forbindelse med handlingsprogrammet for 2015-2018.

Investeringsnivået er høyt og dermed også lånegjelden. Økningen har flere årsaker, bl.a. opptak av lån til investeringer som er budsjettert tidligere år. Løpende avdrag har bidratt til reduksjon av lånegjelden. Etterslepet i investeringer, uten arbeidsplaner og utsatt utbetaling til 2014 når det gjelder overtakelsen av Vågsbygd Samfunnshus, er pr 31.12.2013 om lag 226 mill kr. Når investeringsvolumet avtar fra 2014, må en regne med at etterslepet i investeringer blir gradvis mindre. For å holde maksimal låneramme på 5,3 mrd kr, er det derfor viktig å bygge opp kapitalfondet som en buffer slik det er planlagt i handlingsprogrammet for 2014-2017. Denne planlagte oppbyggingen av kapitalfondet er imidlertid usikker, da den i stor grad baserer seg på salg av eiendommer. I handlingsprogrammet er det ikke lagt opp til å hente inn etterslepet i låneopptak.

Pensjonsutgifter belastes kommuneregnskapet som følge av gjennomsnittsberegninger. Eventuell besparelse skal fra 2011 belastes fremtidige budsjetter over 10 år. Premieavviket på 60,2 mill kr inkludert arbeidsgiveravgift, innebærer at kommunens driftsutgifter er redusert tilsvarende i forhold til betalt premie. Dette er 8,4 mill kr høyere enn budsjettert.

Akkumulert premieavvik er 428,4 mill kr, dvs. at det i driften de senere årene netto er inntektsført et tilsvarende beløp. Kommunen må selv dekke beløpet over fremtidige budsjetter. Av dette kan 172,9 mill kr dekkes av eget disposisjonsfond. Det er en reduksjon i underdekningen på 10,8 mill kr fra 2012 som forutsatt i handlingsprogrammet.

Den økonomiske situasjonen er svært stram for Kristiansand ved utgangen av 2013. Bakgrunnen for dette er det høye gjeldsnivået som gir høye finanskostnader til tross for et lavt rentenivå. Alle sektorene har imidlertid positive disposisjonsfond. Sammenlignet med de ti største kommunene i landet, har Kristiansand kommunes netto driftsresultat vært betydelig svakere de senere årene. Økonomien tilsier at det er lite rom for nye driftstiltak og nye investeringer. Fokus fremover bør derfor være på optimal tjenesteproduksjon innenfor reduserte rammer og ikke på utredning av nye tiltak.

Omleggingen av momskompensasjonsordningen vil medføre at kommunen i 2014 netto vil ha 12,7 mill kr mindre å bruke til drift enn i 2013. Konsekvensene av dette er innarbeidet i handlingsprogrammet for 2014- 2017. I 2009 utgjorde momskompensasjonen for

investeringer netto hele 102,8 mill kr av våre driftsinntekter. Innstrammingen som følge av endring i investeringsnivå og av overgangsordningen, har dermed vært 90,1 mill kr fra 2009 til 2013. Til sammenligning har eiendomsskatten økt 73,3 mill kr i samme periode.

Fordring på Vågsbygd samfunnshus er bokført med 47 mill kr. I følge bystyresak 68/13 punkt 2 i vedtaket, skal 26 mill kr av dette beløpet nedbetales og det resterende nedskrives. Selve oppgjøret har ikke blitt gjennomført i 2013, og fordringen blir ikke nedskrevet før i 2014. Verdien av fordringen kunne vært nedskrevet allerede i 2013 i og med at denne var kjent ved regnskapsavleggelsen.